

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ
24-CL-20-GE-WSP-A : Workshop on Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture
ระหว่างวันที่ 7 – 9 เมษายน 2568
ผ่านระบบออนไลน์
ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

จัดทำโดย นางสาวลี รูปสม
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ กรมส่งเสริมการเกษตร
วันที่ 20 พฤษภาคม 2568

ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

1.1 ที่มาหรือวัตถุประสงค์ของโครงการโดยย่อ (สรุปจากเอกสาร Project Notification)

ที่มาของโครงการ สตรีเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรมเกือบครึ่งหนึ่งในประเทศกำลังพัฒนา จากรายงานของโครงการอาหารโลกของสหประชาชาติ คาดว่าร้อยละ 60 ของประชากรทั่วโลกที่ขาดแคลนอาหารเป็นสตรีและเด็กหญิง ความไม่เท่าเทียมกันทำให้การเพิ่มผลผลิต ลดความยากจน และความหิวโหยทำได้ยากขึ้น นอกจากนี้ ยังบั่นทอนความก้าวหน้าในการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนในหลายมิติอีกด้วย

ความท้าทายในการลดความไม่เท่าเทียมกันดังกล่าว ได้แก่ การขาดการเข้าถึงการฝึกอบรมและการพัฒนาศักยภาพ การเป็นเจ้าของที่ดิน บริการขยายงาน และระบบการเงินและค่าจ้างที่เทียบเท่ากับแรงงานชาย นโยบายและโครงการที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของกิจกรรมการดำรงชีพโดยเฉพาะสำหรับสตรีไม่เพียงแต่จะแก้ไขปัญหาความเท่าเทียมกันทางเพศได้เท่านั้น แต่ยังมีส่วนสนับสนุนผลผลิตทางการเกษตรและความมั่นคงทางอาหารอีกด้วย APO ได้ส่งเสริมการเพิ่มการมีส่วนร่วมของสตรีในกำลังแรงงาน หลักสูตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามอย่างต่อเนื่องที่เน้นที่ภาคเกษตรกรรม

วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการ ให้ผู้สนใจได้ศึกษาเรียนรู้จากผู้ที่มีโอกาสได้เข้าร่วมโครงการตามวัตถุประสงค์ของกระทรวงอุตสาหกรรมซึ่งเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน และยังเป็นแนวทางในการพิจารณานำเสนอองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชียในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงการให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ได้จากกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมแสดงความคิดเห็นหรือยกตัวอย่างประเด็นที่สามารถนำมาปรับใช้ในองค์กรหรือประเทศไทย (สามารถจำแนกตามหัวข้อและระบุชื่อวิทยากรบรรยาย) ได้แก่

■ การบรรยาย และกรณีศึกษาของประเทศสมาชิก (Country Paper)

1) บทนำสู่เกณฑ์ชี้วัดสำหรับความร่วมมือเชิงเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจของผู้หญิงในห่วงโซ่มูลค่าทางการเกษตร โดย: ดร.มารี ลิซา ดาคาเนย์ ประธานสถาบัน ISEA (Institute for Social Entrepreneurship in Asia) ในการประชุมเชิงปฏิบัติการของ APO เรื่อง “นโยบายและมาตรการเพื่อความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตรกรรม” วันที่ 7-9 เมษายน 2025 ผ่านระบบ Zoom

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ เรื่องราวแห่งการเสริมพลังของผู้หญิง จากแนวปฏิบัติที่โดดเด่นของกิจการเพื่อสังคมในห่วงโซ่มูลค่าการเกษตร (AVCs) ในประเทศกำลังพัฒนา จำนวน 4 คน ดังนี้

(1) อีเมลดา เซอร์แวนเตส (ประเทศฟิลิปปินส์) จากอดีตแรงงานเกษตรไร้ที่ดิน สู่อุปการเป็นเกษตรกรผู้นำทางธุรกิจ ภายใต้เครือข่าย NOFTA สมาคมการค้าอินทรีย์และเป็นธรรมแห่งเนกรอส NOFTA ก่อตั้งโดย Alter Trade ในฐานะพันธมิตรในห่วงโซ่มูลค่าน้ำตาลมะพร้าวอินทรีย์ และกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นสหพันธ์ของสมาคมผู้ได้รับสิทธิในที่ดินตามโครงการปฏิรูปที่ดิน (Agrarian Reform Beneficiaries) ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นผู้จัดการน้ำตาลอินทรีย์ และมีบทบาทในการส่งเสริมการปลูกพืชแบบหลากหลาย มีรายได้หลายทาง และมีการพัฒนาชุมชน ปัจจุบัน NOFTA ถือหุ้น 60% ใน NOFTA Fair Trade Haus ซึ่งเป็นหน่วยการตลาดหลักของระบบกิจการเพื่อสังคมดังกล่าว จากสถานะความยากจนและความหิวโหยในอดีต ปัจจุบันครอบครัวของอีเมลดาได้บรรลุความมั่นคงทางอาหาร และสามารถก้าวพ้นจากความยากจนได้ เช่นเดียวกับครัวเรือนส่วนใหญ่ของสมาชิกในเครือข่าย NOFTA

(2) WASTI (ประเทศอินโดนีเซีย) จากอดีตแรงงานหญิงลอกหอยที่ไร้อำนาจ สู่ตำแหน่งประธานสหกรณ์ ISM Sinar Abadi จัดตั้งโดยบริษัท KMM Ltd. ซึ่งเป็นบริษัทย่อยขององค์กรการกุศล Dompot Dhuafa ส่งเสริม

ให้แรงงานลोकฮอยที่ไม่มีทรัพย์สินได้กลายเป็นเจ้าของบวกัน ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักในการเลี้ยงหอยแมลงภู่ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกระบวนการกึ่งแปรรูป และการค้าหอยแมลงภู่เขียว การเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผันของ Wasti และกลุ่มผู้หญิงที่เธอเป็นผู้นำจากผู้รับชะกาดหรือทาน (Mustahik) สู่อุตสาหกรรม (Muzzaki) ดังนั้น กรณีของ Wasti เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการเสริมพลังทางเศรษฐกิจให้กับผู้หญิง โดยใช้กลไกสหกรณ์และการเข้าถึงทรัพยากรการผลิตอย่างเป็นธรรม

(3) PIN (ประเทศไทย) จากแม่ค้าขายปลาในตลาดสี่หัวหน้ากลุ่มแปรรูปและหั่นปลา เครือข่ายประมงพื้นบ้าน (Fisherfolk Enterprise) และแบรนด์ "Blue Brand" ได้รับการสนับสนุนจาก Oxfam ในการพัฒนาแบรนด์ ซึ่งเน้นอาหารทะเลที่จับมาอย่างถูกต้อง และปราศจากฟอร์มาลีน ผู้มีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นสตรีชาวประมง ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานภายใต้แบรนด์ Blue Brand มีช่องทางการจำหน่ายผ่านร้าน Fisherfolk Shops และ Lemon Farm ซึ่งเป็นเครือข่ายร้านค้ากิจการเพื่อสังคมในกรุงเทพฯ ช่วยให้ชาวประมงที่ทำประมงอย่างถูกต้องมีรายได้เพิ่มขึ้นถึง 100% ดังนั้น กรณีของคุณ PIN เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการพัฒนากลุ่มผู้หญิงในชุมชนชายฝั่ง สู่นำทางเศรษฐกิจในห่วงโซ่มูลค่าอาหารทะเลที่ยั่งยืน

(4) JUANITA MAMO (ประเทศฟิลิปปินส์) จากหญิงชนพื้นเมืองที่ไร้เสียงในสังคมที่ชายเป็นใหญ่สู่การได้รับเลือกเป็นประธานสภาผู้อาวุโสแห่งองค์กร KMDO ซึ่งเป็นองค์กรของชนพื้นเมืองพันธุ์มิตรของ TRICOM และ Sultan Kudarat Coffee Ventures Inc. (SKCVI) ดำเนินกิจกรรมด้านการผลิต แปรรูป และการตลาดของกาแฟภายใต้แบรนด์ Kape Dulangan สู่ตลาดท้องถิ่นที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาพื้นที่บรรพบุรุษของกลุ่มชนพื้นเมือง SKCVI เป็นหนึ่งในเครือข่ายกิจการชุมชนด้านกาแฟกว่า 50 แห่งภายใต้ Philippine Coffee Alliance โดยได้รับการสนับสนุนจาก Bote Central ผ่านโครงการ Coffee for Life กรณีของฮวนิตา มะโม เป็นตัวอย่างของการส่งเสริมบทบาทผู้นำของผู้หญิงชนพื้นเมืองในชุมชนที่ชายเป็นใหญ่ ผ่านการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานกาแฟเชิงพัฒนา ควบคู่กับการรักษาสีผิวในพื้นที่ยุคบรรพบุรุษ

ข้อมูลเชิงลึกจากการวิจัยเปรียบเทียบ:

1. เหตุผลและแนวทางในการมีส่วนร่วมโดยตรงกับผู้ผลิตรายย่อยในฐานะผู้จัดส่งสินค้า มีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทต่อไปนี้:

- เพื่อยืนยันพันธกิจขององค์กรเพื่อสังคม หรือความมุ่งมั่นที่จะเป็นธุรกิจที่มีความครอบคลุม
- ในการจัดการประเด็นด้านการตรวจสอบย้อนกลับและคุณภาพ ซึ่งเป็นข้อกำหนดของตลาดบางประเภท โดยเฉพาะตลาดที่เชื่อมโยงกับการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน
- ในฐานะข้อกำหนดของโครงการพัฒนาในห่วงโซ่มูลค่าภาคการเกษตร

2. ผู้ผลิตรายย่อยสามารถจัดส่งสินค้าที่มีคุณภาพ ปริมาณ และตรงตามเวลาที่ตลาดต้องการได้ หากได้รับการสนับสนุนอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านปัจจัยการผลิต เทคโนโลยีที่เหมาะสม และนวัตกรรมที่ยึดโยงกับชุมชน

3. ชุมชนผู้จัดส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ กลุ่มที่มีการจัดตั้งองค์กรของผู้ผลิตที่สามารถกำกับดูแลตนเองได้ และบรรลุการมีอำนาจในการตัดสินใจและดำเนินงานเองในระดับสูง

4. ธุรกิจที่มีความรับผิดชอบมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่มูลค่าทางการเกษตรในฐานะตลาด นักลงทุนเพื่อสังคม และหุ้นส่วนของผู้ผลิตรายย่อย

5. สหกรณ์ผู้ผลิตรายย่อย วิสาหกิจเพื่อสังคม และองค์กรพัฒนาเอกชน มีบทบาทสำคัญในฐานะพันธมิตรของธุรกิจขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนผู้ผลิตรายย่อยทั้งชายและหญิง

6. ธุรกิจที่มีความรับผิดชอบซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองและชุมชนผู้ผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่จะดำเนินการร่วมกับสถาบันหรือโครงการที่มีบทบาทในการเสริมสร้างขีดความสามารถ

2) กรณีศึกษา: การตลาดข้าวอินทรีย์ น้ำตาลมะพร้าวไม่ฟอก และน้ำตาลมะพร้าว ที่ผลิตโดยสหกรณ์สมาชิก โดย Christie Rowena Plantilla ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) สหพันธ์สหกรณ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชน ประเทศฟิลิปปินส์

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ สหพันธ์สหพันธ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประชาชน (Federation of Peoples' Sustainable Development Cooperative - FPSDC) เป็นสหกรณ์ประเภทพหุวิภูมิ ที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมายกับสำนักงานพัฒนาสหกรณ์ เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2541 โดยการรวมตัวของสมาชิกผู้ก่อตั้งจำนวน 21 องค์กร ปัจจุบัน FPSDC มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 127 องค์กร

ความท้าทายที่เผชิญอยู่ (Challenges That We Face)

1. ให้ความสำคัญกับการสร้าง “โครงสร้างทางเลือก” เพื่อส่งเสริมสังคมที่มีความครอบคลุมและเป็นธรรมยิ่งขึ้นสำหรับสมาชิกและภาคสหกรณ์โดยรวม
 2. ปัญหาของสมาชิกเกษตรกรในด้านการผลิตและการตลาด เกษตรกรยังคงประสบความยากลำบากในการเข้าถึงตลาดที่มั่นคงและการเพิ่มมูลค่าผลผลิต
 3. การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกออนไลน์ การปรับตัวต่อเทคโนโลยีดิจิทัลและการตลาดออนไลน์ยังคงเป็นความท้าทายของหลายภาคส่วน
 4. ความจำเป็นในการสนับสนุนสมาชิกที่มีแนวโน้มเติบโต สมาชิกที่มีศักยภาพในการขยายธุรกิจยังต้องการความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดในการสร้างธุรกิจที่มีความยั่งยืน
 5. ความสนใจของเยาวชนที่ลดลงต่อภาคเกษตรกรรมและสหกรณ์ แนวโน้มที่เยาวชนหันเหความสนใจไปจากภาคเกษตรและการรวมกลุ่มในระบบสหกรณ์ เป็นความท้าทายในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของภาคส่วนนี้
- ความร่วมมือในอนาคต (Future Collaborations)

1. ปัญหา จากผลการวิจัยของ FPSDC พบว่า สหกรณ์การเกษตรกำลังเผชิญกับความท้าทายสำคัญเนื่องจากต้นทุนในการทำเกษตร โดยเฉพาะปุ๋ยเคมี มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อความยั่งยืนและความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์
2. แนวทางการดำเนินงาน FPSDC กำลังร่วมมือกับสถาบันพันธมิตรบางแห่งในการจัดตั้ง ศูนย์ผลิตปุ๋ยจากมูลตัวอ่อนแมลงวันลาย (Black Soldier Fly Frass) ซึ่งมีชื่อเรียกว่า “HIVE” โดยศูนย์แห่งนี้จะดำเนินการโดยสมาชิกสหกรณ์ เพื่อสมาชิกสหกรณ์ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทางเลือกในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างยั่งยืน และลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูง
3. กระบวนการทำงาน ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลตัวอ่อนแมลงวันลาย (BSF Frass) ผลิตจากกระบวนการย่อยสลายขยะอินทรีย์โดยตัวอ่อนแมลงวันลาย ผลลัพธ์คือปุ๋ยอุดมไปด้วยแร่ธาตุและจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อดิน ช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืชอย่างยั่งยืน และเป็นทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแทนการใช้ปุ๋ยเคมี

"เมื่อผู้หญิงได้รับการเสริมพลัง พวกเธอสามารถยกระดับชีวิตของคนรอบข้างได้อย่างมหัศจรรย์ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว ชุมชน หรือแม้แต่ประเทศของพวกเธอเอง" โดย เจ้าชายแฮร์รี (Prince Harry)

- 3) กรณีศึกษา: ห่วงโซ่คุณค่าของอาติโชคและชา โดย Do Tien Sy ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) บริษัท ทราฟาโคซาปา วัน เมมเบอร์ จำกัด

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ บริษัท ทราฟาโคซาปา วัน เมมเบอร์ จำกัด ดำเนินการจัดตั้งแปลงปลูกอาร์ติโชคในเขตเมืองซาปา จังหวัดเล่าไก ครอบคลุมพื้นที่ขนาด 50 เฮกตาร์ โดยมีประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมจำนวน 150 ครัวเรือน และแรงงานมากกว่า 500 คน ซึ่งกว่า 90% เป็นประชากรชนกลุ่มน้อยในท้องถิ่น มีรายได้เฉลี่ยมากกว่า 200 ล้านดอลลาร์เวียดนามต่อเฮกตาร์ อาร์ติโชคจึงถือเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ พื้นที่เพาะปลูกอาร์ติโชคของบริษัทได้รับการรับรองว่ามีมาตรฐานตามหลัก GACP-WHO (แนวปฏิบัติที่ดีในการเพาะปลูกและเก็บเกี่ยวพืชสมุนไพรตามคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก) นอกจากนี้ ห่วงโซ่คุณค่าของอาร์ติโชค บริษัทยังได้รับการประเมินและรับรองว่าปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของ Ethical BioTrade (EBT) โดยผ่านการตรวจสอบจากสหภาพเพื่อการค้าชีวภาพอย่างมีจริยธรรม (UEBT)

โครงการที่เข้าร่วม

1. โครงการ: "การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศเวียดนาม" ดำเนินการโดย: ศูนย์พัฒนาเศรษฐกิจชนบท (Center for Rural Economy Development - CRED) บริษัทได้ให้การสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและจัดหาเครื่องมือให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอาร์ติโชคจำนวน 150 ครัวเรือนในเมืองซาปา จังหวัดเล่าไก เพื่อเสริมสร้างทักษะและความรู้ในการเพาะปลูกอย่างยั่งยืน โดยยึดตามมาตรฐานด้านการค้าความหลากหลายทางชีวภาพของสหภาพการค้าชีวภาพอย่างมีจริยธรรม (UEBT) และ Rainforest Alliance (RA) โครงการมุ่งเน้นไปที่การเพิ่มขีดความสามารถและการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจแก่เกษตรกรทั้ง 150 ครัวเรือน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของเครือข่ายการจัดหาวัตถุดิบของ Traphaco Sapa

2. โครงการ: "รูปแบบธุรกิจแบบมีส่วนร่วมระดับภูมิภาคในภาคเกษตรและอาหาร" ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิบิลและเมลินดา เกตส์ (Bill & Melinda Gates Foundation) ดำเนินการโดย คณะกรรมการกิจการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (UNESCAP) โดยได้รับความร่วมมือจาก ศูนย์ FIIS (ระยะเวลาดำเนินการ: พฤศจิกายน 2566 – มิถุนายน 2567) นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรอบรมด้านธุรกิจแบบมีส่วนร่วม

การวัดผลกระทบ และการบริหารจัดการผลกระทบ ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดย CSIP (ระยะเวลาดำเนินการ: สิงหาคม – พฤศจิกายน 2567)

แนวทางความร่วมมือที่ครอบคลุมและยั่งยืน (Inclusive & Sustainable Partnership Approach)

1. การส่งเสริมพลังสตรีและชนกลุ่มน้อย ร้อยละ 90 ของผู้เข้าร่วมโครงการเป็นผู้หญิง จึงได้มีการปรับเปลี่ยนจุดเน้นของการฝึกอบรมไปยังเกษตรกรสตรี แทนที่ผู้ชายซึ่งเคยเป็นผู้รับผิดชอบด้านข้อตกลงทางธุรกิจในอดีต

2. ความร่วมมือที่ยั่งยืนและมุ่งมั่น โดยให้ความสำคัญกับครัวเรือนที่มีรายได้น้อยและครัวเรือนที่ได้รับสิทธิตามนโยบายภาครัฐ มีการคัดเลือกอย่างเข้มงวดโดยพิจารณาจากศักยภาพ ความมุ่งมั่น และการสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและประกันผลผลิตจากบริษัท หลักเล็งจุดอ่อนของโครงการเกษตรจากภาครัฐ เช่น ความเชื่อมโยงที่หละหลวม และไม่มีการรับประกันผลผลิต

3. ความร่วมมือที่ยั่งยืนและมีความมุ่งมั่น สร้างกลุ่มเกษตรกรที่มีทักษะหลากหลาย เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และลดความเสี่ยงในการเพาะปลูก และมีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านช่องทางออนไลน์ โดยใช้ Zalo และ Facebook เป็นช่องทางหลักในการอัปเดตข้อมูลและสื่อสารระหว่างสมาชิกในกลุ่มอย่างต่อเนื่องและราบรื่น

การเปลี่ยนแปลงในทางบวก (Positive Shifts)

1. ความเป็นผู้นำและการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจของผู้หญิง มีการจัดตั้งเครือข่ายธุรกิจที่นำโดยผู้หญิงในชุมชนชาติพันธุ์ เกษตรกรสตรีมีบทบาทในการตัดสินใจที่สำคัญ ทั้งในด้านการผลิต การตลาด และการบริหารจัดการทางการเงิน ปัจจุบัน ผู้หญิงกว่า 80% มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้

2. ความเป็นอิสระทางการเงินและการได้รับการยอมรับ ผู้หญิงสามารถรับรายได้โดยตรงและบริหารจัดการการเงินของตนเอง เพิ่มความมั่นคงทางการเงินและอำนาจในการตัดสินใจ รายได้ของผู้หญิงในกลุ่มชาติพันธุ์เพิ่มขึ้น 10–15% (เฉลี่ยมากกว่า 50 ล้านดองเวียดนามต่อปี) มีการจัดสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตและบริบทของผู้หญิง ช่วยให้สามารถทำงานและดูแลครอบครัวได้ควบคู่กัน บทบาทของผู้หญิงได้รับการยอมรับจากครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานท้องถิ่น ความมั่นใจของผู้หญิงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในการบริหารจัดการการเงินในครัวเรือน และการตัดสินใจอย่างอิสระ

3. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรม บทบาทของผู้หญิงได้รับการยกย่องในกิจกรรมระดับชุมชน เช่น งานวันสตรีสากล (8 มีนาคม) และวันสตรีเวียดนาม (20 ตุลาคม) ซึ่งในอดีตไม่ค่อยได้รับการกล่าวถึง ผู้ชายมีแนวโน้มเปิดกว้างและสนับสนุนมากขึ้น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อความเท่าเทียมทางเพศ ระบบการตัดสินใจร่วมกันในครอบครัวเริ่มเข้ามาแทนที่โครงสร้างแบบชายเป็นใหญ่ตามประเพณีเดิม

บทเรียนที่ได้รับ (Lessons Learned)

1. เปลี่ยนแปลงแนวทางแบบดั้งเดิม: เปลี่ยนจากการมุ่งเน้นที่ผู้ชาย มาให้ความสำคัญกับผู้หญิง โดยวางบทบาทของผู้หญิงในครัวเรือนเป็นศูนย์กลางของผลกระทบและการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิต

2. ติดตาม สนับสนุน และส่งเสริมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง: ลงพื้นที่เพื่อติดตามและส่งเสริมการทำงานในพื้นที่เพาะปลูกอาร์ติโชกอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรับฟังความต้องการและความคาดหวังของผู้หญิง เพื่อนำไปสู่การดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสม

3. สร้างความร่วมมือกับองค์กรในพื้นที่: ทำงานร่วมกับองค์กรท้องถิ่น เช่น สหภาพสตรี และสหภาพเกษตรกร เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้หญิง และร่วมกันจัดอคติทางเพศในระดับชุมชน

4. สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้หญิง: เพื่อให้ผู้หญิงสามารถแสดงศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การตัดสินใจ และบทบาทในสังคม

ด้วยการสร้างโอกาสในการจ้างงานที่มากขึ้น และการรับประกันรายได้ที่มั่นคงให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ โดยเฉพาะผู้หญิงในชุมชนของตนเอง โครงการนี้ช่วยส่งเสริมเสถียรภาพทางสังคม สนับสนุนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน และลดการอพยพแรงงาน รวมถึงการเคลื่อนย้ายแรงงานข้ามพรมแดน

4) กรณีศึกษา: การทำงานกับเกษตรกรที่จัดหาปุ๋ยอินทรีย์และต้นกล้าไม้ โดย Emilia Setyowati เลขานุการคณะกรรมการ ทรูบัส บินา สวาไดยา ประเทศอินโดนีเซีย

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ บินา สวาไดยา เป็นสถาบันที่อุทิศตนเพื่อการเสริมสร้างพลังชุมชนโดยมีเครือข่ายทั่วประเทศ มีรากฐานจากขบวนการเศรษฐกิจ-สังคมของปัญญาชนตั้งแต่ทศวรรษ 1950 โดยมุ่งมั่นในการขจัดความยากจนและเสริมสร้างความยืดหยุ่นของชุมชน เปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาโปรแกรมทางสังคมและความยั่งยืนทั่วประเทศอินโดนีเซีย โดยได้พัฒนาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่ยังคงมุ่งมั่นในการพึ่งพาตนเองของสถาบัน พร้อมทั้งดำเนินโครงการเสริมสร้างศักยภาพในหลายภูมิภาค ได้แก่:

1. มุลินิเมดโก กับโครงการรับเลี้ยงต้นไม้และฟื้นฟูระบบนิเวศในอุทยานแห่งชาติกุงเกดบังรังโก
2. มุลินิการศึกษาอินโดนีเซียระหว่างประเทศ กับโครงการกรอบการเงินแห่งชาติแบบบูรณาการ (INFF)
3. สำนักงานส่งเสริมการเกษตรและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กับโครงการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรต้นแบบท้องถิ่น ปี 2023
4. สภาเกษตรกรกรมและอาหารเดนมาร์ก/SEGES กับโครงการผลิตผลิตภัณฑ์นมอินทรีย์ตามตลาดนำร่องในอินโดนีเซีย (MDOD)
5. มุลินิฟอร์ด กับโครงการวิจัยและพัฒนาแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ยืดหยุ่นและยั่งยืน
6. สถาบันผู้ประกอบการเพื่อสังคมในเอเชีย (ISEA) กับโครงการเสริมพลังทางเศรษฐกิจของผู้หญิงในห่วงโซ่มูลค่าเกษตรกรรม (WEE Train in AVCS) และโครงการวิจัย แลกเปลี่ยน และการเรียนรู้ด้านวิสาหกิจเพื่อสังคมในเอเชีย (MSE-REAL) ระยะที่ 3

การสำรวจสำมะโนการเกษตร ปี 2023 ของประเทศอินโดนีเซีย พบว่า มีเกษตรกรหญิงจำนวน 8 ล้านคน หรือประมาณ 24% จากเกษตรกรทั้งหมด 25.4 ล้านคน (ข้อมูลจาก BPS, ปี 2021) แยกแต่ละสาขาย่อยของการเกษตร ดังนี้ สาขาพืชอาหาร 2,148,851 คน สาขาข้าว 1,542,479 คน สาขาพืชสวน 1,428,091 คน สาขาพืชไร่ 1,490,533 คน และสาขารองอื่น ๆ 932,074 คน ทั้งนี้ ไม่รวมเกษตรกรที่สนับสนุนภาคการเกษตร เช่น ผู้ผลิตปุ๋ยหมัก ผู้เพาะพันธุ์เมล็ดพันธุ์ หรือผู้เพาะพันธุ์ไม้ประดับ การถือครองที่ดิน: ผู้หญิงถือครองที่ดินเฉลี่ย 0.2 เฮกตาร์ ขณะที่ผู้ชายถือครอง 0.6 เฮกตาร์ (ข้อมูลจาก SUTAS ปี 2018) ระยะเวลาทำงาน: เกษตรกรหญิงร้อยละ 42 ทำงานประมาณ 5-8 ชั่วโมงต่อวัน และมากกว่าร้อยละ 15 ทำงานมากกว่า 8 ชั่วโมงต่อวัน ระดับการศึกษา: เกษตรกรหญิงร้อยละ 80 จบการศึกษา ระดับประถมหรือระดับต่ำกว่า และจำนวนครัวเรือนที่มีผู้หญิงเป็นหัวหน้าครอบครัวเกษตรกร: 2.8 ล้านครัวเรือน

ผลกระทบของการเหมารวมตามเพศ (Gender Stereotype)

มุมมองทางสังคม

- การเข้าถึงทรัพยากรมีข้อจำกัด
- การเข้าถึงเทคโนโลยีมีข้อจำกัด
- ผู้หญิงต้องแบกรับภาระสองด้าน ทั้งในบ้านและในไร่นา
- ค่าจ้างที่ไม่เท่าเทียมกัน
- วัฒนธรรมแบบปิตาธิปไตย ที่การตัดสินใจทางธุรกิจส่วนใหญ่มักทำโดยผู้ชาย
- ผู้ชายเท่านั้นที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นหัวหน้าครัวเรือน

อุปสรรคจากตัวผู้หญิงเอง ได้แก่ ด้านขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมมักกำหนดให้ผู้หญิงอยู่ในบทบาทภายในครัวเรือน ส่งผลให้ผู้หญิงจำนวนมากถอนตัวออกจากตลาดแรงงาน

ปัจจุบัน ดำเนินการขับเคลื่อนการเสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจให้กับผู้หญิง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเฉพาะทางสำหรับเกษตรกรสตรี ออกแบบและดำเนินโครงการฝึกอบรมที่ตอบโจทย์เฉพาะของผู้หญิงในภาคเกษตรกรรม เพื่อเสริมสร้างทักษะทางเทคนิค ความรู้ด้านการเงิน และการเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น
2. เสริมสร้างบทบาทของผู้หญิงในองค์กรเกษตรกร สนับสนุนให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในบทบาทผู้นำและการตัดสินใจในสหกรณ์ สมาคม และองค์กรด้านเกษตรกรรมต่าง ๆ
3. ส่งเสริมความมั่นใจและลดอุปสรรคภายในที่ผู้หญิงอาจมี เพื่อเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับผู้หญิง พร้อมทั้งท้าทายค่านิยมทางสังคมที่จำกัดบทบาทของผู้หญิงในภาคเกษตร ผ่านกิจกรรมสร้างความตระหนัก การให้คำปรึกษา และโครงการที่ช่วยเปลี่ยนแปลงทัศนคติ
4. ปรับปรุงการเข้าถึงที่ดิน แหล่งเงินทุน และเทคโนโลยี สนับสนุนนโยบายและโครงการที่ส่งเสริมให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงการถือครองที่ดิน แหล่งเงินทุนเพื่อการเกษตร และเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มผลผลิตและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจในระยะยาว

5) การส่งเสริมอำนาจสตรีในภาคเกษตรกรรมของมาเลเซีย โดย Tan Sri Abu Kassim Mohamed ประธานกรรมการโคเปอร์อาซี โคบูนิตี เซอลาโงร์ เบอร์ฮาด ประเทศมาเลเซีย

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ รัฐบาลจัดทำโครงการสนับสนุนการประกอบกิจการเกษตรนิเวศ โดยมีกลยุทธ์ในการเสริมสร้างศักยภาพสตรีเพื่อภาคการเกษตรที่ยั่งยืน เริ่มต้นขยายธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ดำเนินบทบาทผู้นำในกลุ่มเกษตร และใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีภายใต้งบประมาณ พ.ศ. 2568 โดย KOBUNITI ส่งเสริมศักยภาพผู้หญิงในภาคเกษตรกรรมผ่านการทำฟาร์มในเมือง การเป็นผู้ประกอบการ และการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่งผลให้ลดความยากจนในเมือง ลดภาระทางการเงิน เพิ่มทักษะและความรู้การเป็นผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มศักยภาพ และการปรับปรุงผลผลิตโดยใช้การทำฟาร์มแบบหลายชั้น

6) การศึกษาทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสตรีชนบทในประเทศญี่ปุ่นและบทบาทของพวกเธอในสหกรณ์การเกษตร ~ สถานการณ์ของสตรีชนบทในภาคการเกษตรหลังสงครามและความเปลี่ยนแปลงในความริเริ่มขององค์กร โดย Toru Nakashima ที่ปรึกษาการพัฒนาสหกรณ์ กลุ่มฝึกอบรมและพัฒนา สถาบันเพื่อการพัฒนาความร่วมมือด้านการเกษตรในเอเชีย (IDACA) ประเทศญี่ปุ่น

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. ผู้หญิงในชนบทของญี่ปุ่น – ก่อนและหลังสงคราม

หัวข้อนี้กล่าวถึงบทบาท สถานภาพ และสิทธิของผู้หญิงในชนบทของญี่ปุ่น โดยเปรียบเทียบระหว่างช่วงเวลาก่อนสงครามและหลังสงคราม ซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในแง่ของสิทธิทางกฎหมาย โอกาสทางสังคม และความเท่าเทียมทางเพศ ภายใต้การปฏิรูปที่เกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยเฉพาะภายใต้นโยบายประชาธิปไตยที่กำหนดขึ้นโดยกองกำลังผู้ยึดครองญี่ปุ่น

ช่วงก่อนสงคราม: ผู้หญิงในชนบทต้องอยู่ภายใต้สังคมชายเป็นใหญ่ ("Dan Son Jo Hi") โดยขาดสิทธิในการตัดสินใจเรื่องครอบครัว ทรัพย์สิน และสถานภาพทางสังคม ถูกจำกัดบทบาทอยู่ในกรอบของการเป็นภรรยาและมารดา โดยไม่มีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือมีบทบาทในกิจกรรมทางสังคมและการเมือง

ช่วงหลังสงคราม: มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างผ่านการปฏิรูปทั้ง 5 ด้าน (Five Big Reforms) ซึ่งรวมถึงการปลดปล่อยผู้หญิงจากระบบชายเป็นใหญ่ โดยมีกฎหมายรองรับสิทธิพื้นฐาน ความเสมอภาคทางเพศ สิทธิในการเลือกตั้ง และสิทธิในการศึกษา การปฏิรูปเหล่านี้ส่งผลให้ผู้หญิงในชนบทเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในครัวเรือน สังคม และเศรษฐกิจ รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร การเกษตร และองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ

2. “สามชั่วอายุคนของผู้หญิงหลังสงคราม – ผู้การมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของชายและหญิงในสังคมมุ่งสู่การหลุดพ้นจากความยากจน”

หัวข้อนี้สะท้อนให้เห็นถึงพัฒนาการของบทบาทและสถานภาพของผู้หญิงในสังคมญี่ปุ่นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง โดยพิจารณาผ่านมุมมองของผู้หญิงสามชั่วอายุคน ที่ต้องต่อสู้กับความเหลื่อมล้ำ ความยากจน และค่านิยมชายเป็นใหญ่ เพื่อบรรลุเป้าหมายของความเท่าเทียมทางเพศและความมั่นคงในชีวิต

ชั่วอายุคนที่หนึ่ง: หญิงในยุคหลังสงครามโดยตรง ผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากความเสียหายทางเศรษฐกิจและสังคม ต้องเผชิญกับความยากจน การสูญเสีย และความไม่เท่าเทียม แม้จะเริ่มได้รับสิทธิตามกฎหมาย แต่ยังคงถูกจำกัดบทบาทในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะในชนบท

ชั่วอายุคนที่สอง: หญิงที่เติบโตท่ามกลางการฟื้นฟูประเทศและการพัฒนาเศรษฐกิจในยุค 1950–1970 พวกเธอเริ่มเข้าสู่ระบบการศึกษาและแรงงานมากขึ้น แต่ก็ยังต้องแบกรับภาระงานบ้านและการเลี้ยงดูบุตรพร้อมกับการดิ้นรนเพื่อให้ได้มาซึ่งบทบาทในที่ทำงานและสังคมอย่างเต็มที่

ชั่วอายุคนที่สาม: หญิงรุ่นใหม่ที่เกิดในสังคมที่เปิดกว้างมากขึ้นในด้านสิทธิและโอกาส แต่ยังคงเผชิญกับความท้าทายใหม่ เช่น ความไม่มั่นคงทางอาชีพ ช่องว่างค่าจ้างระหว่างเพศ และความยากจนของแรงงานหญิงในระบบเศรษฐกิจแบบไม่ถาวร

หัวข้อนี้เน้นการเรียกร้องให้ชายและหญิงมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมในทุกมิติของสังคม และเน้นว่าการแก้ปัญหาความยากจนไม่สามารถทำได้โดยละเลยบทบาทของผู้หญิงหรือการส่งเสริมสิทธิสตรี ทั้งนี้ การเสริมสร้างพลังของผู้หญิง (women's empowerment) และการมีส่วนร่วมของผู้ชายในการงานครอบครัวและสังคมเป็นหัวใจของการสร้างความเท่าเทียมและความยั่งยืนในระยะยาว

3. ผู้หญิงในชนบทช่วงก่อนสงคราม

ในช่วงก่อนสงครามโลก ผู้หญิงในชนบทของญี่ปุ่นต้องดำรงชีวิตภายใต้สังคมแบบชายเป็นใหญ่ (Dan Son Jo Hi) ซึ่งจำกัดสิทธิ เสรีภาพ และบทบาทของผู้หญิงอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่ค่านิยมดั้งเดิมฝังรากลึกมากกว่าพื้นที่เมือง สถานภาพของผู้หญิงในช่วงเวลาดังกล่าวสามารถสรุปได้ดังนี้:

3.1 บทบาทจำกัดในครอบครัวและสังคม ผู้หญิงถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ในฐานะภรรยา มารดา และแรงงานในครัวเรือนหรือฟาร์มของครอบครัว โดยไม่มีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องสำคัญของครอบครัวหรือชุมชน

3.2 ขาดสิทธิในทรัพย์สินและกฎหมาย สิทธิในการถือครองทรัพย์สินเป็นของฝ่ายชาย ผู้หญิงไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดิน เงินสด หรือบัญชีธนาคารในนามของตนเองได้ และไม่มีสิทธิตามกฎหมายในการจัดการทรัพย์สินหรือปกครองบุตร

3.3 การแต่งงานและชีวิตสมรสที่ไม่มีอิสระ การแต่งงานส่วนใหญ่เกิดจากการจัดการของครอบครัว โดยที่ฝ่ายหญิงไม่มีสิทธิปฏิเสธ การสมรสมักเกิดขึ้นเพื่อรักษาสายตระกูลหรือผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

3.4 การศึกษาและโอกาสทางสังคมที่จำกัด ผู้หญิงในชนบทมักไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเท่าเทียมกับผู้ชาย ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองและเข้าถึงอาชีพนอกภาคเกษตร

3.5 หลักจริยธรรมแบบขงจื๊อที่เข้มงวด สตรีต้องปฏิบัติตามคติ “เมื่ออยู่บ้านต้องเชื่อฟังพ่อ เมื่อแต่งงานต้องเชื่อฟังสามี และเมื่อแก่เฒ่าต้องเชื่อฟังบุตรชาย” ซึ่งเป็นรากฐานของการควบคุมผู้หญิงในทุกช่วงวัยของชีวิต

โดยรวมแล้ว ผู้หญิงในชนบทช่วงก่อนสงครามมีบทบาทสำคัญในภาคการเกษตรและงานครัวเรือน แต่ถูกจำกัดสิทธิ เสี่ยง และศักยภาพในระดับสังคมและกฎหมายอย่างชัดเจน ความเปลี่ยนแปลงในสถานภาพของพวกเธอจึงเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมก็ต่อเมื่อมีการปฏิรูปสังคมหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

4. การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงในช่วงหลังสงคราม

หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งส่งผลต่อสถานภาพของผู้หญิงอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะผู้หญิงในชนบทที่เคยถูกจำกัดสิทธิและบทบาทอย่างมากในช่วงก่อนสงคราม การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้เกิดขึ้นภายใต้การควบคุมของกองกำลังยึดครอง (Occupying Forces) โดยมีเป้าหมายในการสร้างระบบประชาธิปไตยที่ครอบคลุมและเท่าเทียมมากขึ้น ได้แก่:

4.1 การรับรองสิทธิสตรีในรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ (1947) ดังนี้ รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์สำหรับทั้งชายและหญิง การเลือกปฏิบัติทางเพศ สถานะทางสังคม หรือเชื้อชาติ ถูกห้ามโดยเด็ดขาด และผู้หญิงได้รับสิทธิเลือกตั้งและสิทธิเสียงทางการเมืองเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น

4.2 ความเสมอภาคในชีวิตสมรสและครอบครัว การแต่งงานต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความยินยอมของทั้งสองฝ่าย สิทธิในการเป็นผู้ปกครองบุตร และการจัดการทรัพย์สินของครอบครัว กลับคืนสู่ผู้หญิง บทบาทของสามีและภรรยาเริ่มถูกมองว่าเท่าเทียมกันตามกฎหมาย

4.3 โอกาสทางการศึกษาและอาชีพที่เปิดกว้างมากขึ้น ผู้หญิงมีสิทธิเข้าถึงการศึกษาในระดับเดียวกับผู้ชาย การจ้างงานของผู้หญิงในภาคนอกเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและภาครัฐ การเติบโตของแรงงานหญิงในชนบทมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น

4.4 การส่งเสริมขบวนการแรงงานและองค์กรสตรี ผู้หญิงเริ่มรวมตัวกันในรูปแบบของสหภาพแรงงานและกลุ่มองค์กรสตรี เพื่อเรียกร้องสิทธิและผลักดันนโยบายสาธารณะ องค์กรเหล่านี้มีบทบาทในการให้การศึกษา พัฒนาทักษะ และยกระดับสถานภาพของผู้หญิงในระดับชุมชน

4.5 การปฏิรูปที่ดิน (Nochi Kaikaku) มีการกระจายที่ดินจากเจ้าที่ดินรายใหญ่สู่เกษตรกรรายย่อย รวมถึงครอบครัวที่มีผู้หญิงเป็นผู้นำครัวเรือน ส่งผลให้ผู้หญิงในชนบทสามารถเป็นเจ้าของที่ดิน และมีบทบาททางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนผ่านจากสังคมชายเป็นใหญ่ไปสู่สังคมที่ยอมรับสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้หญิงมากขึ้น แม้จะยังมีความท้าทายและข้อจำกัดในทางปฏิบัติอยู่ แต่การเปลี่ยนแปลงในเชิงกฎหมาย โครงสร้าง และวัฒนธรรมในช่วงนี้ได้วางรากฐานสำคัญสำหรับความเสมอภาคทางเพศในญี่ปุ่นยุคใหม่

5. บริการส่งเสริมการปรับปรุงชีวิตครัวเรือน (Home Life Improvement Extension Services) เป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญที่รัฐบาลญี่ปุ่นนำมาใช้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สอง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสมากที่สุด บริการนี้มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเอง การจัดการครัวเรือนอย่างมีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างบทบาทของผู้หญิงในสังคมชนบท

วัตถุประสงค์หลักของบริการนี้ ได้แก่:

1) ยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของครัวเรือนชนบท พัฒนาด้านโภชนาการ สุขภาพ การจัดการบ้านเรือน ความสะอาด และความปลอดภัยภายในบ้าน ส่งเสริมสุขลักษณะ การจัดการขยะ น้ำสะอาด และการดูแลเด็กในครัวเรือน

2) ส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในการจัดการชีวิตครอบครัว ให้ความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรในครัวเรือน เช่น การวางแผนอาหาร การจัดสรรงบประมาณครอบครัว สนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษา และการฝึกอาชีพของผู้หญิงในชนบท

3) ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม จัดอบรม การสาธิต และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภายในชุมชน ใช้เจ้าหน้าที่ส่งเสริม (extension workers) ซึ่งมักเป็นผู้หญิงที่ได้รับการฝึกอบรม มาเป็นผู้เชื่อมระหว่างนโยบายรัฐกับครอบครัวในท้องถิ่น

4) ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้หญิง เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชนสตรี ฯลฯ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาในชุมชน สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างครอบครัวและระหว่างหมู่บ้าน

ผลลัพธ์สำคัญ: ผู้หญิงในชนบทมีความรู้และทักษะในการดูแลครอบครัวมากขึ้น เกิดผู้นำสตรีในระดับชุมชนที่มีบทบาทในการพัฒนาและตัดสินใจร่วมกับหน่วยงานรัฐ ช่วยยกระดับสุขภาวะครอบครัว และลดความยากจนผ่านการส่งเสริมเศรษฐกิจภายในครัวเรือน

สรุปได้ว่า บริการส่งเสริมการปรับปรุงชีวิตครัวเรือน เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในชีวิตของผู้หญิงและครัวเรือนชนบทญี่ปุ่นในยุคหลังสงคราม เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการเสริมพลังผู้หญิง (women's empowerment) และการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

6. การมาถึงของยุคการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว (The Arrival of the Period of Rapid Economic Growth) หลังจากผ่านช่วงฟื้นฟูประเทศในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1950 ถึงช่วงต้นทศวรรษ 1970 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เศรษฐกิจขยายตัวอย่างก้าวกระโดด และเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างลึกซึ้ง

ลักษณะสำคัญของยุคนี้ ได้แก่:

1) การเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและการส่งออก ได้แก่ การพัฒนาอุตสาหกรรมหนักและเบาเพิ่มขึ้นอย่างมาก และการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกลายเป็นกำลังสำคัญของเศรษฐกิจ

2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ การโยกย้ายแรงงานจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการ และการขยายตัวของเมืองและการเปลี่ยนวิถีชีวิตของประชากรชนบทสู่สังคมเมืองมากขึ้น

3) บทบาทของผู้หญิงในเศรษฐกิจและสังคม ผู้หญิงจำนวนมากเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในภาคอุตสาหกรรมและบริการ แม้บทบาททางสังคมและบทบาทในครัวเรือนยังคงสำคัญ แต่โอกาสในการศึกษาระดับสูงและอาชีพเพิ่มขึ้น

4) การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม โทรคมนาคม และพลังงานอย่างกว้างขวาง ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งเป็นฐานสำคัญของความสามารถในการแข่งขันระดับโลก

5) การเปลี่ยนแปลงในคุณภาพชีวิต รายได้และมาตรฐานการครองชีพของประชาชนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว การเข้าถึงการศึกษา สุขภาพ และบริการสาธารณะดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สรุปได้ว่า ยุคการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วเป็นช่วงเวลาที่ญี่ปุ่นเปลี่ยนผ่านจากประเทศที่พึ่งพาภาคเกษตรสู่ประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัย เป็นช่วงเวลาที่สังคมญี่ปุ่นปรับตัวอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และโครงสร้างประชากร ซึ่งมีผลกระทบต่อบทบาทและโอกาสของผู้หญิงในสังคมอย่างเด่นชัด

7. สถานะของสตรีเกษตรกร (Status of Women Farmers) ในบริบทของภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะในชนบทของญี่ปุ่น สตรีเกษตรกรมีบทบาทสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการเกษตรและการพัฒนาชุมชน แม้ว่าสถานะและบทบาทของพวกเธอจะได้รับการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นตามยุคสมัย แต่ยังคงเผชิญกับความท้าทายหลายประการ ดังนี้:

ลักษณะสำคัญของสถานะสตรีเกษตรกร:

1) บทบาทสำคัญในงานเกษตรกรรมและครัวเรือน สตรีเกษตรกรมักมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว การแปรรูปผลผลิต และงานในครัวเรือนควบคู่กันไป พวกเธอเป็นแรงงานหลักในภาคเกษตร โดยเฉพาะในครอบครัวเกษตรกรรายย่อย

2) การถือครองและสิทธิในทรัพย์สิน แม้สถานะทางกฎหมายในเรื่องการถือครองที่ดินจะดีขึ้นหลังสงคราม แต่ในทางปฏิบัติ ผู้หญิงยังคงค่อนข้างถูกจำกัดสิทธิในการครอบครองและจัดการทรัพย์สินเกษตรกรรม การถือครองที่ดินส่วนใหญ่มักอยู่ในชื่อของสามีหรือสมาชิกชายในครอบครัว

3) การเข้าถึงทรัพยากรและบริการสนับสนุน สตรีเกษตรกรมักมีข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูล เทคโนโลยี และบริการส่งเสริมการเกษตร เช่น การฝึกอบรม การกู้ยืมเงิน และตลาด การรวมกลุ่มของสตรีเกษตรกร เช่น กลุ่มแม่บ้านหรือสหกรณ์ มีบทบาทช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร

4) บทบาททางสังคมและชุมชน ผู้หญิงมีบทบาทสำคัญในการสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่น การดูแลชุมชน และการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครอบครัวเกษตรกร ในบางกรณี สตรีเกษตรกรได้รับการยอมรับในฐานะผู้นำชุมชน และผู้มีอิทธิพลในการตัดสินใจร่วม

5) ความท้าทายและโอกาส สตรีเกษตรกรยังคงเผชิญกับความไม่เท่าเทียมทางเพศ ความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ และภาระงานที่ทับซ้อนระหว่างครอบครัวและการเกษตร อย่างไรก็ตาม การเพิ่มขึ้นของการศึกษา และการสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรชุมชนช่วยสร้างโอกาสในการพัฒนาและยกระดับสถานภาพของผู้หญิงในภาคเกษตรกรรมมากขึ้น

สรุปได้ว่า สตรีเกษตรกรมีบทบาทและความสำคัญอย่างมากต่อภาคเกษตรกรรมและการพัฒนาชนบท แม้จะเผชิญกับข้อจำกัดและความท้าทายหลายประการ แต่ด้วยการสนับสนุนที่เหมาะสม สตรีเกษตรกรสามารถเป็นกำลังสำคัญในการส่งเสริมความยั่งยืนและความเจริญรุ่งเรืองของภาคเกษตรในญี่ปุ่น

8. การมีส่วนร่วมของสตรีในการบริหารจัดการฟาร์ม (Women's Participation in Farm Management) บทบาทของผู้หญิงในภาคเกษตรมิได้จำกัดอยู่เพียงแค่แรงงานหรือกิจกรรมสนับสนุนในครัวเรือนเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงการบริหารจัดการฟาร์ม ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อความยั่งยืนและประสิทธิภาพของการเกษตร โดยเฉพาะในครอบครัวเกษตรกรรายย่อยในชนบทของญี่ปุ่น ลักษณะของการมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการจัดการฟาร์ม

1) บทบาทในการวางแผนและตัดสินใจร่วม ผู้หญิงจำนวนมากมีบทบาทในการตัดสินใจด้านการเพาะปลูก การเลือกพันธุ์พืช การจัดการแรงงาน ตลอดจนการบริหารรายรับรายจ่ายของครัวเรือน อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจหลักในด้านทรัพย์สินหรือการลงทุนมักยังคงอยู่ในมือของสมาชิกชาย โดยเฉพาะในครอบครัวแบบดั้งเดิม

2) การจัดการบัญชีและการเงินของฟาร์ม สตรีมักมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนและบัญชีฟาร์ม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการวางแผนทางการเงิน ความสามารถในการจัดการบัญชี ทำให้พวกเธอมีบทบาทสำคัญในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน

3) การมีส่วนร่วมในกลุ่มและสหกรณ์เกษตร ผู้หญิงจำนวนมากเริ่มมีบทบาทในกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ หรือสมาคมต่าง ๆ ทั้งในฐานะสมาชิก และผู้นำ การมีส่วนร่วมนี้เปิดโอกาสให้ผู้หญิงเข้าถึงแหล่งข้อมูล เทคโนโลยี และตลาด ตลอดจนโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนา

4) นวัตกรรมในกิจกรรมเกษตร ผู้หญิงมักเป็นผู้นำในการริเริ่มกิจกรรมเสริมรายได้ เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การทำเกษตรอินทรีย์ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือการขายตรง กิจกรรมเหล่านี้สะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการปรับตัวของผู้หญิงในภาคเกษตรกรรม

5) อุปสรรคในการมีส่วนร่วมเต็มรูปแบบ แม้ว่าผู้หญิงจะมีบทบาทอย่างเด่นชัด แต่ผู้หญิงหลายคนยังคงไม่มีสถานะเป็น “หัวหน้าครัวเรือนเกษตร” อย่างเป็นทางการ ซึ่งจำกัดสิทธิในการเข้าถึงนโยบายสนับสนุนของภาครัฐ ปัจจัยทางวัฒนธรรม บรรทัดฐานทางเพศ และภาระงานในครัวเรือนยังคงเป็นข้อจำกัดสำคัญ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้หญิงในการบริหารจัดการฟาร์มมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกรรมและการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน ในขณะที่ผู้หญิงยังเผชิญกับความท้าทายทางโครงสร้างและสังคม แต่ก็มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยเฉพาะเมื่อได้รับการสนับสนุนผ่านการฝึกอบรม การยอมรับในบทบาท และการพัฒนานโยบายที่ครอบคลุมความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตร

9. แนวทางสนับสนุนสตรีเกษตรกร (Initiatives to Support Women Farmers) เพื่อส่งเสริมบทบาทและยกระดับสถานะของสตรีในภาคเกษตร หลายประเทศ รวมถึงญี่ปุ่น ได้ดำเนินนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่มุ่งหวังให้สตรีเกษตรกรสามารถพัฒนาตนเอง บริหารจัดการฟาร์มได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมในครัวเรือนและชุมชน ตัวอย่างแนวทางสนับสนุนสตรีเกษตรกร:

1) การจัดตั้งกลุ่มสตรีเกษตรกร ส่งเสริมให้ผู้หญิงรวมกลุ่มกัน เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มสตรีแปรรูปสินค้าเกษตร หรือกลุ่มพัฒนาชนบท เป็นช่องทางให้ผู้หญิงเข้าถึงองค์ความรู้ ทุนสนับสนุน และตลาด

2) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ จัดอบรมเฉพาะทางด้านเกษตรกรรม เช่น การเพาะปลูก ปศุสัตว์ แปรรูปอาหาร การตลาด และการจัดการบัญชีครัวเรือน เสริมสร้างศักยภาพผู้นำสตรีในชุมชนและส่งเสริมบทบาทสตรีในองค์กรเกษตร

3) การสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากร ผลักดันให้ผู้หญิงสามารถเข้าถึงที่ดิน แหล่งเงินทุน สวัสดิการทางสังคม และเทคโนโลยีเกษตร ออกแบบโครงการให้มีเงื่อนไขเฉพาะที่สนับสนุนผู้หญิง เช่น สินเชื่อพิเศษหรือทุนประกอบอาชีพสำหรับกลุ่มสตรี

4) การรับรองและสนับสนุนบทบาททางกฎหมาย สนับสนุนการขึ้นทะเบียน “หัวหน้าครัวเรือนเกษตรหญิง” อย่างเป็นทางการ เพื่อให้ได้รับสิทธิต่าง ๆ จากรัฐ ส่งเสริมการมีชื่อผู้หญิงในเอกสารสิทธิ์ เช่น โฉนดที่ดิน หรือใบรับรองความเป็นเกษตรกร

5) การส่งเสริมบทบาทในห่วงโซ่มูลค่า สนับสนุนสตรีเกษตรกรให้มีบทบาทในขั้นตอนต่าง ๆ ของห่วงโซ่อุปทาน ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป จนถึงการจัดจำหน่าย เปิดโอกาสให้เข้าถึงตลาดตรงหรือโครงการตลาดเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญกับผู้ผลิตรายย่อย

6) การพัฒนาเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเชิงนโยบาย จัดเวทีให้สตรีเกษตรกรมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านเกษตรกรรม พัฒนาเครือข่ายสตรีเกษตรกรระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ

สรุป การสนับสนุนสตรีเกษตรกรต้องดำเนินการในหลายมิติ ทั้งด้านความรู้ สิทธิทางกฎหมาย โอกาสทางเศรษฐกิจ และการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเท่าเทียม แนวทางเหล่านี้ไม่เพียงแต่ส่งผลดีต่อผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังส่งผลเชิงบวกต่อครัวเรือน การเกษตร และการพัฒนาชนบทโดยรวมอย่างยิ่ง

10. แนวโน้มในอนาคต (Future Outlook) เกี่ยวกับบทบาทและการส่งเสริมสตรีเกษตรกร การพัฒนาและส่งเสริมบทบาทของสตรีเกษตรกรกำลังเข้าสู่ยุคใหม่ที่มีความสำคัญกับ “ความเท่าเทียม” และ “ความยั่งยืน” มากขึ้น ทั้งในระดับนโยบาย สังคม และเศรษฐกิจ โดยแนวโน้มในอนาคตสามารถสรุปได้ดังนี้:

1) ความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตรจะได้รับความสำคัญมากขึ้น ประเทศต่าง ๆ รวมถึงญี่ปุ่นจะยกระดับนโยบายส่งเสริมสิทธิของผู้หญิงในเกษตรกรรม สตรีจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดนโยบาย การเป็นผู้นำในสหกรณ์ และองค์กรเกษตร

2) เทคโนโลยีดิจิทัลจะเปิดโอกาสใหม่ แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น ระบบตลาดออนไลน์ แอปจัดการฟาร์ม และการเรียนรู้ออนไลน์ จะช่วยให้สตรีเข้าถึงข้อมูล การตลาด และการอบรมได้ง่ายขึ้น ผู้หญิงสามารถเป็นผู้ประกอบการเกษตรยุคใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต

3) เกษตรกรรมแบบยั่งยืนจะเป็นแนวทางหลัก สตรีเกษตรกรจะมีบทบาทมากขึ้นในแนวทางเกษตรอินทรีย์ การแปรรูปอาหารปลอดภัย และระบบอาหารที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ความสนใจต่อสุขภาพ ครัวเรือนปลอดภัย และวิถีชีวิตพอเพียง จะหนุนให้บทบาทของสตรีเด่นชัดขึ้น

4) การสนับสนุนเฉพาะกลุ่มจะเพิ่มขึ้น จะมีโครงการที่ออกแบบเฉพาะเพื่อผู้หญิง เช่น ทุนสำหรับแม่เลี้ยงเดี่ยว สตรีสูงวัย หรือผู้หญิงในพื้นที่ห่างไกล องค์กรระดับท้องถิ่นและระดับโลกจะมีบทบาทร่วมในการพัฒนาอย่างครอบคลุม

5) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมระดับนโยบาย สตรีเกษตรกรจะมีส่วนร่วมในเวทีเจรจานโยบาย และพัฒนาเครือข่ายระดับประเทศหรือภูมิภาคมากขึ้น ความร่วมมือระหว่างรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรพัฒนาเอกชนจะมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนประเด็นนี้

6) แรงสนับสนุนจากเยาวชนและคนรุ่นใหม่ เยาวชนหญิงที่สนใจการเกษตรแบบใหม่จะกลายเป็น “ตัวเร่ง” การเปลี่ยนแปลงฟาร์มต้นแบบโดยผู้หญิงรุ่นใหม่จะเป็นแรงบันดาลใจให้การเกษตรกลายเป็นอาชีพที่ทันสมัยและมีคุณค่า

สรุป อนาคตของสตรีเกษตรกรมีแนวโน้มสดใส เมื่อผนวกพลังจากนโยบายสนับสนุน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรม โดยเฉพาะเมื่อความเท่าเทียมและความยั่งยืนกลายเป็นเป้าหมายหลักของภาคการเกษตร บทบาทของผู้หญิงจะไม่ได้เป็นเพียงผู้ช่วยในครัวเรือนเกษตร แต่จะเป็น “ผู้นำการเปลี่ยนแปลง” ที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืนในระดับโลก

7) แนวทางสำหรับความร่วมมือเชิงเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของผู้หญิงในห่วงโซ่มูลค่าทางการเกษตร โดย Maria Lisa Dacanay, PhD

สรุปสาระสำคัญ ดังนี้ แนวทางการสร้างความร่วมมือเชิงปฏิรูป และการเสริมพลังทางเศรษฐกิจของสตรีในห่วงโซ่มูลค่าทางการเกษตร ดำเนินการตามนโยบายที่ส่งเสริมการบูรณาการเรื่องเพศในภาคเกษตร และ AVC สอดคล้อง/ปฏิบัติตามกรอบบูรณาการด้านเพศอาเซียน ประกอบด้วย

1. การส่งเสริมนวัตกรรมที่สนับสนุนด้านการพัฒนา AVC ในชุมชนผู้ผลิตขนาดเล็กที่มีความมั่นคงด้านอาหาร โดยส่งเสริมเทคโนโลยีที่เหมาะสม ราคาถูกและเข้าถึงได้ มุ่งเน้นนวัตกรรมที่ช่วยให้ผู้ผลิตรายย่อยทั้งผู้หญิงและผู้ชายได้รับส่วนแบ่งที่ยุติธรรม และส่งเสริมให้ภาคเกษตร ป่าไม้ และประมงขนาดเล็ก สามารถพัฒนาตนเองได้

2. การส่งเสริมการสร้างอำนาจทางเศรษฐกิจของสตรี โดยลงทุนในด้านการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานที่โปร่งใสและรับผิดชอบแก่สตรีในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการผลิต การรวมกลุ่ม การแปรรูป การตลาด ทั้งในระดับบุคคล และกลุ่มธุรกิจให้กลายมาเป็นผู้ประกอบการ ผู้นำ ช่วยส่งเสริมอำนาจทางเศรษฐกิจของสตรี

3. การระดมการลงทุนด้านระบบบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน ช่วยให้ผู้ผลิตขนาดเล็กทั้งหญิงและชายเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับเศรษฐกิจที่มีผลต่อสภาพภูมิอากาศและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

4. การรับรู้และการสนับสนุนสำหรับวิสาหกิจเพื่อสังคมและธุรกิจแบบมีส่วนร่วมในฐานะผู้ริเริ่มและผู้สนับสนุนหลักสำหรับผู้ผลิตขนาดเล็กที่เป็นผู้หญิงและผู้ชายใน AVC โดยสนับสนุนความร่วมมือกับวิสาหกิจเพื่อสังคมและองค์กรพัฒนาเอกชน ผ่านการจัดหาเงินทุนแบบครอบคลุมและแบบผสมผสาน

5. การระดมการสนับสนุนสำหรับแพลตฟอร์มนวัตกรรมทางสังคมที่รวมเอาเกษตรกรมียั่งยืน ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง และการเสริมพลังทางเศรษฐกิจของสตรีใน AVC ไปสู่ผลกระทบทางสังคม ไปสู่เป้าหมาย SDGs โดยมีความร่วมมือหลายภาคส่วนมาบูรณาการตามเกณฑ์มาตรฐานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

■ การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม (Group Discussion)

ในวันที่ 9 เมษายน 2568 แบ่งผู้เข้าร่วมโครงการฯ ออกเป็น 5 กลุ่ม จากนั้นให้แต่ละกลุ่มแนะนำตัวเอง และพูดคุยเกี่ยวกับปัญหา/ความท้าทายที่ตนกำลังเผชิญ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้ชี้แจงอย่างชัดเจนว่าต้องการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ใน 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความท้าทาย/ประเด็นในการส่งเสริมนโยบายและโครงการเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตรกรรมในประเทศของตนเองคืออะไร

2. สิ่งที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตรนี้ และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว อิงจากคำตอบของคำถามที่ 1

3. การส่งเสริมนโยบายและโครงการเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตรกรรมในอนาคต โดยอิงจากคำตอบของคำถามที่ 1

ให้แต่ละกลุ่มผู้นำเสนอ ภายในเวลา 5 นาที หลังจากการนำเสนอแต่ละครั้ง อาจมีการถามคำถาม หลังจากการนำเสนอทั้งหมด จะมีการอภิปรายโดยผู้เข้าร่วมทั้งหมด และผู้บรรยายแสดงความคิดเห็น

กลุ่มที่ 3 ประกอบด้วยประเทศฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ จำนวน 2 คน ROC และประเทศไทย รวมจำนวน 6 คน

Group Discussions

Group Three

Workshop on Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture

Group 3	Fiji	Mrs. Regina Singh	1. Regina
	Indonesia	Dr. Karlisa Priandana, S.T., M.Eng.	2. Lisa
	Philippines	Ms. Kayne Dela Cruz Cui	3. Kayne
	Philippines	Ms. Angelica Grace Carpio	4. Lyca
	ROC	Ms. Chen Yi-Rou	5. Chen
	Thailand	Mrs. Sawalee Rupsom	6. Sawalee

7 – 9 April 2025

14:00 – 17:00 Japan Time

Group Discussions

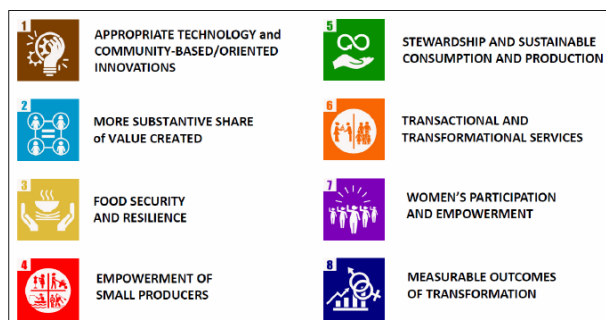
1. What is your challenge/issue for promoting Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture in your country?

- **Indonesia:** Patriarchal structures still dominate many rural communities, where men are traditionally seen as the primary decision-makers and landowners. There is also a common societal perception that women should remain at home, doing only supportive/informal work.
- **R.O.C:** Women and young people have low willingness to work in agriculture.
- **Philippines:** Underrepresentation of women in leadership positions - despite their active involvement in farming and agribusiness, women are often excluded from leadership positions in organizations and cooperatives; **lack of established gender-sensitive policies.**
- **Thailand:** Currently, the world is facing the impacts of climate change as well as structural issues within the agricultural system, which will have long-term effects on small-scale farmers, agricultural workers, and women. Thailand **recognizes the importance of women in the agricultural sector**, as they play a key role in driving agriculture and the grassroots economy.
- **Fiji:** Women are significantly underrepresented in political leadership roles, with only 9% of parliamentarians being women. This limits their influence on policymaking and advocacy for gender equality. **Deeply rooted social and cultural norms** often perpetuate gender discrimination, making it challenging to implement progressive policies.

Group Discussions

2. What have you learned through this course as potential solutions on the issues?

TRANSFORMATIONAL PARTNERSHIPS and WOMEN's ECONOMIC EMPOWERMENT in AVC

Source: presentation slides from Marie Lisa Dacanay, PhD, "Introduction to the Guidelines for Transformational Partnerships and Women's Economic Empowerment in Agricultural Value Chains", APO Workshop on Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture, April 7-9, 2025

Group Discussions

3. What could be possible actions you may take to promote Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture in the future?

- **Ensure that women stakeholders are exposed to opportunities** that would make them confident to carry out their capacities and participate in activities that would improve their skills. → This was emphasized in the case studies presented during the workshop.
 - **Training and capacity-building** - leadership training, technical skills, including the gender training for local implementers. Local officers often play a key role in translating national policy into practice. By equipping them with gender tools and awareness can lead to better implementation.
 - **Mentorship and networking** - sharing success stories of empowered women. Telling real stories from the field can inspire others and show that change is possible. These stories can also be used to influence policy and funding decisions.
 - **Inclusive policies** - gender equality in workplaces/community leadership roles; increased access for women farmers for land rights, access to credit, assist in the transformation of industries beyond traditional agricultural production (for example, transformation to tourism agriculture, agricultural product processing), etc.
- To improve the agricultural working environment, **agricultural tools can be improved and promoted for use**, making it easier for more women and young people to engage in agricultural production. By reducing the effort required for agricultural production, women's willingness to participate in agriculture can be promoted.

Group Discussions

3. What could be possible actions you may take to promote Policies and Schemes on Gender Equality in Agriculture in the future?

(continued)

- Embed the **research and development fund in the field of agriculture** with multidiscipline talent development, by ensuring participation of women.
- Through school **education and advocacy**, we can increase women's learning of agricultural-related knowledge and their exposure to agricultural information, thereby enhancing the willingness of women and young people to engage in agriculture.
 - Promotes and supports women in the agricultural sector by enhancing their knowledge of food security and nutrition.
 - This includes fostering collaboration with both government and private sectors to address food crises, gender equality, the promotion of women's and girls' roles, the impact of price fluctuations on food security, and social protection for food and nutrition security. These efforts aim to equip them with the tools to handle both short-term and long-term challenges.
- There is a strong emphasis on **prioritizing farmers within households, small-scale farmers, and vulnerable groups across all sectors**. The focus is on developing and strengthening four key areas for improvement: production, nutrition, the environment, and quality of life.

ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

■ ประโยชน์ต่อตนเอง

1. เพิ่มพูนความรู้ด้านนโยบายความเท่าเทียมทางเพศในภาคเกษตร ได้เรียนรู้แนวทาง นโยบาย และกลยุทธ์จากประเทศต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมบทบาทของผู้หญิงในภาคเกษตร
2. เสริมสร้างทักษะในการวางแผนและออกแบบโครงการที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างเพศในเชิงนโยบายและการปฏิบัติ
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เข้าร่วมจากประเทศสมาชิกอื่น ๆ ของ APO ซึ่งสามารถนำไปสู่ความร่วมมือในอนาคต

■ ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

1. สามารถนำองค์ความรู้มาปรับใช้ในงานเชิงนโยบายหรือโครงการภายในประเทศ เช่น การส่งเสริมบทบาทสตรีเกษตรกร การเพิ่มการเข้าถึงทรัพยากร และการลดช่องว่างระหว่างเพศในระบบการเกษตร
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรในด้านการออกแบบโครงการที่คำนึงถึงมิติทางเพศ ส่งผลให้โครงการของหน่วยงานมีความยั่งยืน และตอบสนองความต้องการของประชากรเป้าหมายได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
3. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของหน่วยงานในการสนับสนุนความเสมอภาค แสดงให้เห็นถึงบทบาทเชิงรุกของหน่วยงานในการส่งเสริมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยเฉพาะข้อ 5 (Gender Equality)
4. ขยายเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมโครงการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเกษตรอย่างครอบคลุมและเท่าเทียมในอนาคต

■ กิจกรรมการขยายผลที่ได้ดำเนินการภายในระยะเวลา 60 วันนับจากวันสุดท้ายของโครงการ

1. จัดทำรายงานสรุปความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม และเสนอให้ผู้บังคับบัญชาทราบ
2. จัดทำแผนการเผยแพร่องค์ความรู้ให้แก่เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถนำความรู้ไปพัฒนางานให้เกิดประโยชน์ต่อไป
3. จัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรกลุ่มผู้ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งเป็นสตรีในภาคการเกษตรภายใต้การกำกับ ดูแล และส่งเสริม ของกรมส่งเสริมการเกษตร ที่มีการดำเนินกิจกรรมแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร สามารถสร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกร ยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และกระบวนการผลิตที่ทันสมัยในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานมุ่งสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง สร้างโอกาสทางการตลาด และสินค้าและผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง เพื่อเตรียมเข้าร่วมเฉลิมฉลองปีสากลเกษตรสตรี ในปี 2569

- กิจกรรมการขยายผลที่จะดำเนินการภายใน 6 เดือนหลังเข้าร่วมโครงการ
 - 1) ปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สู่การเป็นผู้ประกอบการด้านการเกษตร และสตรี
 - 2) จัดทำข้อเสนอโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ขององค์กรเกษตรกรสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง ให้แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร/ผู้ประกอบการเกษตร เพื่อเสนอของบประมาณต่อหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการคัดเลือกสตรีดีเด่นด้านการส่งเสริมการเกษตร เพื่อยกย่องเชิดชูเกียรติ แก่สตรีที่มีผลงานทางการเกษตรดีเด่น